

Digitally signed by
Technical Scientific
Library, TUM
Reason: I attest to the
accuracy and integrity of
this document

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

FACULTATEA INGINERIE MECANICĂ, INDUSTRIALĂ ȘI TRANSPORTURI

DEPARTAMENTUL INGINERIA FABRICAȚIEI

ECONOMIA AGRARĂ

**Ghid metodic
pentru efectuarea seminarelor și lecțiilor practice**

2026

CZU 338.43.01(076.5)
N 29

Lucrarea a fost discutată și aprobată pentru editare la ședința Consiliului Facultății Inginerie Mecanică, Industrială și Transporturi, proces-verbal nr. 5 din 26.06.2026.

Ghidul metodic este destinat studenților de la ciclul 1, specialitatea *0716.4 Inginerie agrară și sisteme mecatronice*, învățământ cu frecvență și frecvență redusă, pentru seminare și lecțiile practice la disciplina *Economia agrară*.

Autori: conf. univ., dr. Boris NAZAR
conf. univ., dr. Nadejda NAZAR
lect. univ., dr. Dumitru ODAINÎI

Recenzent: conf. univ., dr. Aliona DODU

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN RM

Nazar, Boris.

Economia agrară: Ghid metodic pentru efectuarea seminarelor și lecțiilor practice / Boris Nazar, Nadejda Nazar, Dumitru Odainîi; Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Inginerie Mecanică, Industrială și Transporturi, Departamentul Ingineria Fabricației.

– Chișinău: Tehnica-UTM, 2026. – 86 p.: tab.

Aut. indicați pe verso p. de tit. – Bibliogr.: p. 72 (11 tit.). – 30 ex.

ISBN 978-9975-64-673-4. Text: nemediat.

338.43.01(076.5)

N 29

CUPRINS

Lista abrevierilor	4
INTRODUCERE	5
Tema 1. INTRODUCERE ÎN ECONOMIA AGRARĂ	6
Tema 2. EVALUAREA MIJLOACELOR FIXE PRODUCTIVE FOLOSITE ÎN ACTIVITATEA ENTITĂȚII	11
Tema 3. EVALUAREA RESURSELOR DE MUNCĂ ȘI A PRODUCTIVITĂȚII MUNCII ÎN ACTIVITATEA ENTITĂȚII.	21
Tema 4. COSTURILE DE PRODUCȚIE ȘI INTENSIFICAREA PROCESULUI DE PRODUCȚIE	27
Tema 5. EFICIENȚA ECONOMICĂ A PRODUCȚIEI OBȚINUTE ȘI PROBLEMA FORMĂRII PREȚURILOR ÎN ENTITĂȚILE AGRICOLE	40
Tema 6. EFICIENȚA PARCULUI DE MAȘINI ȘI TRACTOARE ȘI BAZA DE REPARAȚIE ÎN AGRICULTURĂ.	49
Tema 7. PROCESUL DE PLANIFICARE A ACTIVITĂȚII DE PRODUCȚIE. ELABORAREA PLANULUI DE AFACERI.....	56
BIBLIOGRAFIE.....	72
Anexa 1 – Analiza SWOT	73
Anexa 2 – Model de plan de afaceri	75

LISTA ABREVIERILOR

AC	Valoarea medie anuală a activelor circulante, <i>mii lei</i>
Cf	Costuri fixe planificate
Cm	Consumuri de muncă pentru producerea producției agricole, <i>mii ore-om</i>
Cmc	Consumuri de muncă la producerea de cereale, <i>mii ore-om</i>
CP	Costuri de producție, <i>mii lei</i>
CPc	Costuri aferente produselor de bază, <i>mii lei</i>
Cu	Costul unitar de producție, <i>lei</i>
CV	Costul vânzărilor, <i>mii lei</i>
CVp	Costul vânzării planificat
Cv	Costuri variabile planificate
Cvz	Costul producției vândute, <i>mii lei</i>
I	Volumul de investiții, <i>mii lei</i>
ÎMM	Întreprinderile mici și mijlocii
L	Efectivul mediu anual de lucrători încadrați în activitatea întreprinderii
L.agr	Efectivul mediu anual de lucrători din activitatea de bază (agricultura)
Lplan	Efectivul mediu anual de lucrători planificați
MFP	Valoarea medie anuală a mijloacelor fixe productive, <i>mii lei</i>
MFP agr	Valoarea medie anuală a mijloacelor fixe productive cu destinație agricolă, <i>mii lei</i>
MP	Valoarea medie anuală a mijloacelor de producție, <i>mii lei</i>
Msc	Lucrate mașino-schimburi de toate tractoarele pe parcursul anului
Mz	Lucrate mașino-zile de toate tractoarele pe parcursul anului
Nr m.u.	Numărul de mașini și utilaje, <i>buc</i>
Nr tr	Numărul de tractoare, <i>buc.</i>
PB	Profitul brut, <i>mii lei</i>
Pimp	Profitul până la impozitare, <i>mii lei</i>
Pp	Profitul planificat
PR	Pragul de rentabilitate
PTȘ	Progresul tehnico-științific
Pvz	Profitul obținut din realizarea producției, <i>mii lei</i>
Q vz	Cantitatea vândută de cereale, <i>q</i>
Rg	Recolta globală obținută la culturi, <i>q</i>
Rpr	Rentabilitatea produselor agricole, %
Rvz	Rentabilitatea vânzărilor, %
Sagr	Suprafața terenului agricol, <i>ha</i>
Spr	Suprafața terenului prelucrat, <i>ha</i>
Sc	Suprafața cultivată, <i>ha</i>
Svz	Suprafața de pe care s-a vândut producția, <i>ha</i>
T	Timpul efectiv lucrat de toți lucrătorii, <i>zile</i>
UtP	Valoarea medie anuală a utilajului de producție, <i>mii lei</i>
V.l.e.	Volumul lucrărilor efectuate, <i>ha etalon</i>
VPG	Valoarea producției agricole globale (în prețuri curente), <i>mii lei</i>
VVp	Veniturile din vânzările planificate
Vvz	Venitul din vânzarea culturii, <i>mii lei</i>
Vtr	Lucrat de 1 tractor pe parcursul anului, <i>mașino-zile</i>

INTRODUCERE

Știința socială *economia* studiază producerea și desfacerea, comercializarea și consumarea bunurilor și prestarea serviciilor; de asemenea, reprezintă modul de alocare a unor resurse necesare în diferite domenii. În economia modernă se studiază trei sectoare principale de activitate: sectorul primar – agricultura – care reprezintă extragerea și producerea de materie primă; sectorul secundar – industria – care reprezintă prelucrarea materiei prime și transformarea ei în bunuri de consum; sectorul terțiar – serviciile – care reprezintă prestarea serviciilor entităților și consumatorilor.

Un rol esențial în studierea sectorului primar, economia agrară, în cadrul entităților ce activează în R. Moldova, reprezintă caracterizarea indicatorilor economici – randamentul mijloacelor fixe, rentabilitatea producției agricole, rentabilitatea generală, termenul de recuperare a investițiilor, precum și studierea factorilor specifici sectorului agrar.

Prezenta lucrare reprezintă un ghid metodic privind aplicarea metodelor economice la stabilirea indicatorilor ce caracterizează activitatea unei entități din sectorul agrar în economia națională.

Principalele obiective stabilite în cadrul orelor teoretice, practice și seminare se referă la însușirea de către studenți a termenilor economici, precum metode economice, mijloace fixe, active circulante, resurse umane, cost unitar, investiții, eficiență economică, plan de afaceri, studierea indicatorilor economici și aplicarea formulelor de calcul specifice.

Ghidul metodic este sistematizat în șapte teme și subiecte corespunzătoare, în conținutul fiecărei teme se expune materialul teoretic succint, iar în lucrarea practică se expun testele-grilă, exemple de probleme practice. De asemenea, în cadrul orelor este semnificativă formularea concluziilor la calculele efectuate în tabele de către studenți, ce va permite evaluarea gradului de realizare a obiectivelor fiecărei lucrări și estimarea competențelor obținute de către studenți. La sfârșitul fiecărei teme se propun întrebări pentru autoevaluarea subiectelor studiate la tema respectivă și însușirea terminologiei și indicatorilor economici.

Ghidul metodic poate fi util și pentru studenții altor specialități ingineresti, în funcție de subiectul și problema abordată legată de caracterizarea indicatorilor economici din domeniul agrar.

Temele sunt prezentate conform curriculei la disciplină și sunt elaborate conform cerințelor și normelor Regulamentului de funcționare al Comisiei metodice a Senatului UTM și a Regulamentului privind publicațiile științifice și științifico-metodice.

Ghidul metodic conține teste, tabele și figuri sistematizate în 29 obiective structurate în 7 teme, pentru însușirea materialului teoretic și efectuarea lecțiilor practice și seminarelor la disciplina respectivă.

BIBLIOGRAFIE

1. Legea nr.179 din 21.07.2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. MO nr 306-313 din 16.09.2016. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134482&lang=ro.
2. Legea nr.312 din 20.12.2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora. MO nr 47-48 din 25.02.2014.
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122199&lang=ro
3. Hotărâre de Guvern nr. 507 din 30-05-2018 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. MO nr 176-180 din 01.06.2018
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129512&lang=ro.
4. Barbaroș E., Nazar N., Barbaroș I. Managementul afacerilor mici și mijlocii. Manual pentru studii universitare, ciclul II, AAP, Chișinău: Centrul ed. al UASM, 2011. - 239 p., 12,2 c.a. ISBN 978-9975-9637-9-4.
5. Lup Aurel, Chirilă Constatntin. Economie și politică rurală agrară. București: Ed.Universitară, 2011., -411p. ISBN: 978-606-591-284-7.
6. Nazar N. Rolul investițiilor și sistematizarea lor în economia RM. În: Administrarea publică, Chișinău: Ed. AAP, 2013, nr.2, p. 66-71, 0,25 c.a., ISSN 1813-8489.
7. Nazar N., Barbaros E. Particularitățile managementului în micul business. Materiale Conferinței internaționale științifico-practică: Teoria și practica administrării publice, 23 mai 2014. Chișinău: AAP a RM, 2014, p. 336-339, 0,2 c.a.
8. Nazar N. Specificul retribuirii muncii în activitatea întreprinderilor din sectorul agroalimentar al economiei Republicii Moldova. În revista iScience^R «Актуальные научные исследования в современном мире», ediția 3 (83) 2022, partea 1. 27 martie 2022. Pereyaslav, 2022, стр. 152-154, 0,2 c.a. ISSN 2524-0986, CZU 331.2; 339.13.
9. Parmacli Dmitrii, Popa Andrei, Babii Leonid. Economia antreprenoriatului (manual universitar). Cahul: Ed. Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu”, 2017. - 277 p.
10. Prisăcaru V. Economia întreprinderii. Chișinău: Ed. UASM, 2011. – 308 p.
11. Parmacli Dmitrii. Экономика сельского хозяйства (Economia agriculturii). Chișinău, 2013.